

**NÁVRAT ŽIAKOV PO JARNÝCH PRÁZDNIČKÁCH
DO ŠKÔL SPOJENÝ S VOJNOU
NA UKRAJINE A POTREBOU ADAPTÁCIE
NA VZNIKNUTÚ SITUÁCIU**

PODPORA ŽIAKOV SPOJENÁ S VOJNOU NA UKRAJINE

**METODICKÉ USMERNENIE MŠVVAŠ SR
PRE RIADITEĽOV A UČITEĽOV ZŠ A SŠ**

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pripravilo pre základné a stredné školy metodické usmernenie zamerané na pedagogickú časť **k návratu do škôl po jarných prázdninách 2022** a adaptáciu žiakov v školách v situácii spojenej s **vojnou na Ukrajine**.

Škola je rovnako prirodzeným prostredím žiaka, kde sa strach, obavy, zmätenosť môžu prejavíť. Preto Vás prosíme, budme tu my dospelí pre nich a s nimi. V 9. až 11. týždni školského roku 2022 odporúčame v školskom prostredí zamerať výchovno-vzdelávací proces na adaptáciu.

Pri návrate žiakov, pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, nepedagogických zamestnancov v tomto školskom týždni (predovšetkým žiakov prichádzajúcich po jarných prázdninách) treba počítať s tým, **že každý jeden si nesie so sebou skúsenosť, resp. informáciu spojenú s vojnou na Ukrajine**. Odporúčame zamerať sa **na adaptáciu žiakov** na vzniknutú vojnovú udalosť.

Cieľom adaptačného obdobia je poskytnúť žiakom a pedagógom podmienky pre minimalizovanie stresu z mimoriadnej situácie a vytvorenie bezpečného prostredia v škole.

Zásady po návrate z jarných prázdnin 2022, alebo v aktuálnom 9. týždni roku 2022 / tzn. ešte pred nástupom na jarné prázdniny. Tieto zásady odporúčame dodržiavať aspoň 2-3 dni:

- Vytvorte priestor a venujte sa téme vojny na Ukrajine spôsobom, ktorý je primeraný veku žiakov.
- Neskúšajte.
- Žiadne testy, písomky.
- Nebojte sa hovoriť aj o Vašich pocitoch a prežívaní celej situácie.
- Vynechajte politické komentáre, aby nezničili dôveru, s ktorou sa na Vás žiak obracia.
- Zdieľajte len informácie, ktoré pochádzajú z dôveryhodných zdrojov a na ne zamerajte pozornosť svojich žiakov.
- Sociálne siete a spravodajské weby budú prinášať veľmi rýchle informácie o veľmi dynamickej a predovšetkým traumatickej situácii. Ich sledovanie môže byť vyčerpávajúce.
- Zamerajte sa so svojimi žiakmi na dodržiavanie pravidelného režimu, na ktorý ste zvyknutí.
- Vyslovujte posolstvá o solidarite s ukrajinskými obyvateľmi.
- Veľa z nás má teraz snahu pomôcť. Vysvetľujte, čo je to súdržnosť a ľudskosť vzhľadom k aktuálnej situácii.
- Podporujte žiacke iniciatívy na vyjadrenie súdržnosti.
- Snažte sa upokojiť, stíšiť konfliktné alebo aj zosmiešňujúce názory medzi žiakmi, ktoré môžu byť prejavom obáv o vlastnú budúcnosť a často súvisia aj so spôsobom vyjadrovania sa v danom vývinovom období.
- Je dôležité klásť dôraz aj na psychickú podporu žiakov z ruskej a ukrajinskej národnostnej menšiny, ktorí už navštevujú naše školy. Pocity strachu, neistoty či neprijatia sa ich v týchto chvíľach môžu týkať rovnako, ak nie viac.

- **Obráťte sa v prípade potreby na odborných zamestnancov priamo v školách alebo na poradenské zariadenie vo Vašom okolí (kontakty sú zverejnené na webstránkach CPPPaP, CŠPP) alebo na:**
  - linke podpory pre učiteľov - www.mpc-edu.sk/sk/aktuality/linka-podpory-pre-ucitelov
  - IPčko.sk - www.ipcko.sk
  - Krízová linka pomoci - **0800 500 333**, www.krizovalinkapomoci.sk
  - Dobrá linka - www.dobralinka.sk
  - Linka detskej istoty - **116 111**
  - Linka detskej dôvery **0907 401 749**, www.linkadeti.sk
  - Národná linka na pomoc deťom v ohrození - Viac ako ni(c)k - www.viacakonick.gov.sk

Adaptačným procesom musí prejsť každá trieda v aktuálnom školskom týždni (resp. po návrate z jarných prázdnin), a to **v dĺžke aspoň dvoch až troch vyučovacích dní**. Avšak aj po týchto adaptačných dňoch je potrebné, aby boli adaptačné prvky realizované priebežne, **minimálne nasledujúci mesiac**.

V prvé adaptačné dni odporúčame:

- zaradiť do programu aktivity na diskusiu o vojne, o situácii na Ukrajine, dezinformáciách, hoaxoch, ale zaradiť aj tému solidarity, empatie a spolupráce;
- venovať dostatok času témam súvisiacich s duševným zdravím;
- spolupracovať pri realizácii jednotlivých aktivít so školským špeciálnym pedagógom a odborným zamestnancom, v prípade ich prítomnosti na škole umožniť konzultácie so školským psychológom pre žiakov, pedagógov aj rodičov vo vyhradených hodinách;
- zabezpečiť, aby triedni učitelia, prípadne tiež pedagogickí asistenti, strávili čo najviac času vo svojej triede;
- realizovať pravidelné triednické hodiny, a to aspoň 1-2x týždenne. Nemusí vždy ísť o celú vyučovaciu hodinu;
- **minimálne v priebehu tohto adaptačného týždňa, optimálne aspoň 2-3 dni v adaptačnom procese, žiaci nie sú písomne ani ústne skúšaní, neprebíha známkovanie ani iná forma hodnotenia.**

Každý žiak je iný. Každého sa môže téma a situácia na Ukrajine dotýkať rozdielnou intenzitou. Prosíme, aj v tomto období buďte pozorní na varovné signály naznačujúce, že je potrebné venovať žiakovi zvýšenú pozornosť.

Medzi varovné signály patrí, keď žiak:

- sa nezapája do činností v triede;
- je nepozorný;
- má špecifické prejavy v správaní: mlkvosť, verbálna, či fyzická agresivita, výbušnosť, vzdor, často prejavuje smútok, ľútosť, obavy, pôsobí uzatvorene, odmieta komunikovať;
- neadekvátne reaguje na bežné podnety (napr. plačom, výbuchom hnevu);
- nemá záujem o sociálne interakcie so spolužiakmi ako aj učiteľmi;
- má zvýšené fyzické ťažkosti (napr. bolesti brucha, hlavy, zvracanie, nechutenstvo..).

Pri identifikácii vyššie uvedených varovných signálov je potrebné spolupracovať so školským podporným tímom, alebo s odborníkmi zo zariadenia poradenstva a prevencie.

Zoznam poradenských zariadení s kontaktmi nájdete na:

www.vudpap.sk/odborny-portal/zlozky-systemu-vychovneho-poradenstva-a-prevencie

***Ďakujeme, že sme v tom spolu.
Zvládneme to.***

